

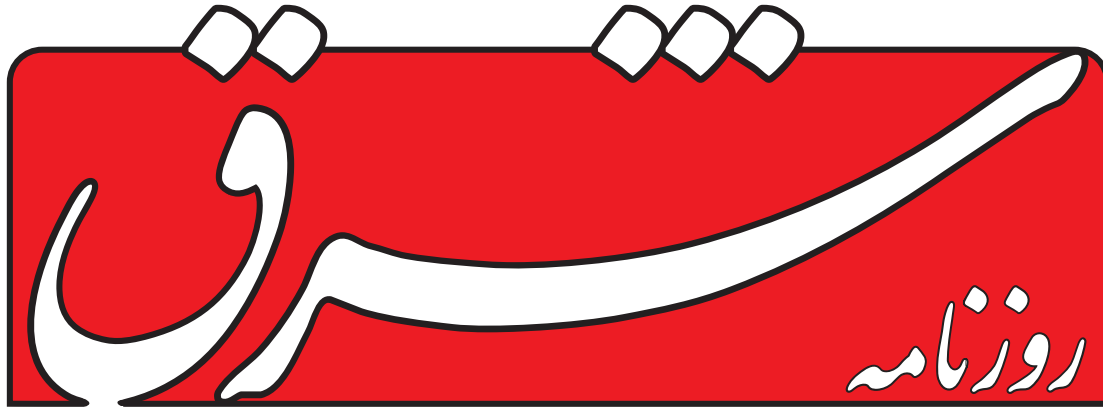

قابلیات چقدر شانس دارد؟
مسیر پاستور
از بهارستان بود یا نبود؟

گروه سیاست: برخی می‌گویند انتخابات ۱۴۰۰ از بسیاری جهات شبیه انتخابات ۸۴ است که هر دو جریان اصولگرایی و اصلاح‌طلبی محتمل است با چند نامزد وارد گود انتخابات شوند؛ چراکه یک‌ماه‌ونیم مانده به موعد رفتن پای صندوق‌های...

صفحه ۲

شنبه ۱۸ اردیبهشت ۱۴۰۰ • ۲۵ رمضان ۱۴۴۲ • ۸ می ۲۰۲۱

روایت کلاب‌هاوسی حناچی از سرانجام پرونده‌های فساد

فروش زمین‌های تهران
به قیمت یک متر فاستونی

گروه جامعه: پیروز حناچی، شهردار تهران، در ماه‌های پایانی عمر مدیریت کنونی شهری در حال گزارش دهی به مردم است و پاسخ‌دادن به نگاهی که تلاش می‌کند نساختن بزرگراه و پل طبقاتی را بی‌عملی توصیف کند. او هم در روزنامه شهرداری...

صفحه ۹

سال هجدهم • شماره ۳۹۹۶ • ۱۲ صفحه • ۱۶ صفحه ویژه‌نامه • ۷۰۰۰ تومان

سرمقاله

سزارین سیاسی

احمد غلامی • سردبیر

اگر بخواهیم صورت‌بندی تازه‌ای از وضعیت کنونی جناح‌های سیاسی در آستانه انتخابات به دست دهیم، چهاره‌ای نداریم جز اینکه رویدادهای اخیر فضای سیاسی را واکاوی کنیم. یکی از این رویدادها بدون شک، در حوزه اصلاح‌طلبی، نامزدی سیدمصطفی تاج‌زاده است. او با نامزدی خود در انتخابات ۱۴۰۰ به بحث‌های فراوان و متناقضی دامن زد؛ حتی بحث‌هایی از جنس تئوری توطئه. در یکی از کلاب‌هاوس‌های سیاسی، عبدالرضا داوری در تحلیل حضور تاج‌زاده، نقل به مضمون گفت که تاج‌زاده در پروژه اصلاح‌طلبان نقش آفرینی می‌کند و با تندکردن فضا قصدی جز این ندارد که در نهایت دست علی لاریجانی را در دست اصلاح‌طلبان بگذارد. عیان نیست این گفته تا چه میزان صحت دارد. اگر هم صحت نداشته باشد، ناخواسته اشاره به توان تاج‌زاده است؛ توان مقبولیت و محبوبیت‌بخشیدن به علی لاریجانی در میان اصلاح‌طلبان و مهم‌تر از آن در بدنه رای‌دهندگان.

با تحلیل وقایعی که در این ایام گذشت، می‌توان به وضعیت نابسامان نامزدها از جمله نامزدهای اصلاح‌طلب پی برد. نامزد نخست اصلاح‌طلبان، محمدجواد ظریف، بعد از انتشار فایل صوتی گفت‌وگوی او با سعید لیلار، جایگاه ویژه‌اش را در میان نهادهای رسمی از دست داد؛ از این‌رو بعید است دیگر به‌طور جدی با پیش‌بگذارند یا تأیید صلاحیت شود. محمدجواد ظریف، بیش از هر نامزد دیگری به استانداردهای کنونی اصلاح‌طلبان نزدیک است و با طیف‌ها و جریان‌های ریز و درشت آن همخوانی دارد. اگرچه او بارها اعلام کرده بود که در انتخابات شرکت نخواهد کرد، حمایتش از هر نامزدی موفقیت او را بالا خواهد برد. اکنون ظریف در این زمینه توان بالقوه دارد. مصطفی تاج‌زاده نیز واجد این ویژگی است. در میان دیگر نامزدهای اصلاح‌طلب، اسحاق جهانگیری، عباس آخوندی، محسن هاشمی و محمدرضا عارف، شرایط مطلوب‌تری نسبت به بقیه دارند؛ چراکه جهانگیری و عارف در سمت‌های معاون اولی و کارهای اجرایی نقش آفرینی کرده‌اند و عباس آخوندی با سابقه وزارت از برنامه و روشی تئوریک برخوردار است. محسن هاشمی در کنار مسئولیت‌های اجرایی از هم‌نشینی با آیت‌الله، تجربه‌های فراوانی آموخته که برای دیگران دور از دسترس است. آنچه این شرایط مطلوب را تهدید کرده و آن را به شرایطی نه‌چندان قابل‌اعتماد و پایدار تبدیل کرده است، سزارین سیاسی از سمت اصلاح‌طلبان و رقیب‌های آنان است. سزارین سیاسی یعنی نامزدهایی که روالی طبیعی را در جوی سیاسی-انتخاباتی پشت سر نگذارند. بعد از ظریف، اسحاق جهانگیری و عباس آخوندی در معرض این تولد سیاسی زود هنگام هستند. جناح‌های اصولگرا و احمدی‌نژادی‌ها از هر فرصتی استفاده می‌کنند تا چهره‌های اصلاح‌طلب را در معرض تندبادهای سیاسی قرار دهند. البته نامزدی مصطفی تاج‌زاده در این مسئله بی‌تأثیر نبوده است. او با اعلام نامزدی و فعالیت‌های سیاسی که بیشتر به شکل سخنرانی‌های مکرر صورت گرفته است، به هراس اصولگرایان و احمدی‌نژادی‌ها دامن زده است. او کاتالیزور این سزارین سیاسی است. اینک انتخابات ۱۴۰۰ در یک تضاد جدی قرار دارد. هیچ نقطه روشن و پایداری در میان جناح‌های سیاسی وجود ندارد. حضور یا عدم حضور ابراهیم رئیسی، به این وضعیت مبهم دامن زده است. اینک که اصلاح‌طلبان همه برگ‌های خود را زور کرده‌اند، باید به انتظاری رقیب بنشینند؛ انتظاری که چندان نخواهد پایید.

ادامه در صفحه ۸

شورای نگهبان با استناد بر نظارت استصوابی

رد صلاحیت تا لحظه آخر انتخابات

تلاش برای مناظره‌های بی‌خطر

صفحه ۲

عکس: علی احمدوند، آتا

مقام معظم رهبری خطاب به مجاهدان فلسطینی:
مبارزه با رژیم غاصب را تا قبول «همه‌پرسی» ادامه دهید

صفحه ۲

یادداشت

مصوبه شورای نگهبان؛ ضروری و قانونی

محمد بهادری جهرمی*

براساس جزء ۵ بند ۱۰ سیاست‌های کلی انتخابات که از سوی رهبر انقلاب در سال ۹۵ ابلاغ شد، شورای نگهبان موظف به تصویب و اعلام معیارها و شاخصه‌های رجل سیاسی، مذهبی و مدیر و مدبر بودن داوطلبان شرکت در انتخابات ریاست‌جمهوری شده است. در سال ۹۶ شورای نگهبان مصوبه‌ای در راستای تفسیر اصل ۱۱۵ قانون اساسی ارائه داد و شرایط داوطلبان حضور در انتخابات ریاست‌جمهوری از جمله مدیر و مدبر بودن را توضیح داد. از سوی دیگر براساس نص صریح بند ۹ اصل ۱۱۰ قانون اساسی، تشخیص صلاحیت داوطلبان انتخابات ریاست‌جمهوری بر عهده شورای نگهبان است و برخلاف نظر برخی افراد که مدعی‌اند این موضوع از سال ۶۸ و در جریان اصلاح قانون اساسی به قانون تبدیل شده، این بند از سال ۵۸ تاکنون در قانون اساسی وجود داشته است. اما درباره اینکه اگر شورای نگهبان چنین صلاحیت قانونی را داشته، چرا مجلس شورای اسلامی برای اصلاح مواد از قانون انتخابات ریاست‌جمهوری، اقدام کرد، باید به دو مطلب توجه کرد...

ادامه در صفحه ۸

یادداشت

«صندوقچه اسرار دولت» چقدر عرض و طول دارد؟

مجید سجادی پناه
استاد دانشگاه

نمی‌کنیم، هیچ‌گونه حساسیتی برای دست‌اندرکاران برنامه‌ریزی کشور ایجاد نمی‌شود و آنها فریاد امصبیتا سر نمی‌دهند که از این پس ما چگونه قادر خواهیم بود بدون آمار و اطلاعات واقعی در هزاره سوم برای ۸۳ میلیون نفر برنامه‌ریزی کنیم. شاید هم مکرر آنها گفته باشند و هم‌اکنون به بی‌حسی موضعی رسیده‌اند. نمی‌دانم! ولی اگر ببینیم که سقف نظام برنامه‌ریزی بر دو ستون اصلی «آمار» و «آمایش سرزمین» قرار دارد، آنگاه برای انتشار پیوسته آمار و اطلاعات که منجر به استحکام بدنه کارشناسی شده و به مراکز سیاست‌گذاری و مردم قدرت برنامه‌ریزی می‌بخشد، ارزش بیشتری قائل خواهیم شد. ولی از آنجایی که گردش اطلاعات در عالم سیاست به اندازه گردش پول در عالم اقتصاد اهمیت دارد، برخی از مدیران این اطلاعات ارز‌شمن را ملک پدری خود تلقی می‌کنند و در به اشتراک‌گذاشتن آنها با دیگران خست به خرج می‌دهند؛ چراکه تصور می‌کنند این اطلاعات انباشته برای آنها تولید قدرت می‌کند و به‌جای گردش منظم اطلاعات و انتشار پیوسته داده‌ها، این اطلاعات را به صورت ناگهانی و تجمع‌شده، آن‌هم در مصاحبه‌های پراکنده، به مردم اعلام می‌کنند تا با انفجار این اطلاعات، به قدر کفایت مرکز توجه رسانه‌ها و مردم قرار بگیرند. نتیجه ملموس این نوع اقدامات، آن است که هیچ احتمالی برای ایجاد زیرساخت مناسب برای انتشار جامع و پیوسته داده‌ها و اطلاعات در کشور به وجود نمی‌آید.

ادامه در صفحه ۹

یادداشت

اقتصاد ما و ضرورت بازتوزیع ثروت

ناصر ذاکری
کارشناس اقتصادی

در ۵۰ سال گذشته وضعیت توزیع درآمد در کشورمان با نوسانات فراوانی همراه بوده است. افزایش قیمت نفت در دهه ۵۰، تداوم جنگ در دهه ۶۰، تشدید تورم در دهه ۷۰ و فشار تحریم‌ها در دهه‌های اخیر هرکدام به نوبه خود جریان توزیع درآمد را تحت‌تأثیر قرار داده‌اند. باین‌حال و با صرف‌نظر از این نوسانات و تغییرات سریع، می‌توان یک جریان معنی‌دار را به‌صورت دو دوره زمانی مشخص در روند توزیع درآمد شناسایی کرد: در دوره اول یعنی از سال ۱۳۵۴ تا ۱۳۷۱ ضریب جینی از ۰.۵۰۲ به ۰.۳۸۷ کاهش یافته و در دوره دوم یعنی از سال ۱۳۷۱ به بعد مجدداً رو به افزایش گذاشته و طبق آمار رسمی به ۰.۳۹۹ در سال ۱۳۹۸ رسیده است. کاهش قابل‌توجه ضریب جینی در دوره اول متأثر از سیاست‌های خاص دهه اول پس از پیروزی انقلاب از جمله کاهش چشمگیر ابعاد فساد اداری، کاهش فاصله حقوق و دستمزدها، فعالیت گسترده تعاونی‌های مسکن و مصرف‌اعم از محلی، کارمندی و کارگری و تلاش برای توسعه مناطق محروم است.

ادامه در صفحه ۲

ضمیمه اول هفته

کوکاکولا؛ از نوشیدنی تا فرهنگ
در حسرت اصالت...

ققنوس سیاه بخت
«آزمایش»

آغاز واکسیناسیون
علیه آبله، ۱۳ می، ۲۲۵ ساله می‌شود
مایه‌کوبی کرونا!

گشتی در کتابخانه «اسدالله شعبانی» و یادگاری هایش
گفت: امیدوارم راه را
اشتباه نروی!

زیبایی شرق
چشم ناپاک غرب

حرف اول

پاسداشت حرمت قانون

محمد منصوری بروجنی • استاد دانشگاه

صبح روز چهارشنبه ۱۵ اردیبهشت، یادداشت شخصی آقای هادی طحان‌نظیف، عضو حقوق‌دان شورای نگهبان روی درگاه رسمی این شورا منتشر شد که خبر از «ابلاغ» مصوبه «شورای نگهبان راجع به شرایط نامزدهای انتخابات ریاست‌جمهوری» به وزارت کشور برای «اجرا» می‌داد. در این دل‌نوشته، جزئیات مصوبه بیان نشده است و جزئیاتی نظیر شرایط سنی و سوابق تحصیلی و اجرایی توسط وب‌سایت‌های خبری و نه رسانه‌های رسمی اطلاع‌رسانی قوانین و مقررات منتشر شد. از آنجا که به «شرایط نامزدهای انتخابات ریاست‌جمهوری» به وزارت کشور برای «اجرا» می‌داد، در این دل‌نوشته، پیش‌نهادهای می‌گذریم و بر مسئله اصلی که همانا قانون‌گذاری شورای نگهبان راجع به شرایط نامزدهای انتخابات ریاست‌جمهوری است، متمرکز می‌شویم. قانون عبارت است از فرمان کلی دولت (به‌معنای عام کلمه و نه فقط قوه مجریه). «کلیت» متمایزکننده قانون از تصمیمات اجرایی یا احکام قضائی است. درحالی‌که قانون قابل تطبیق بر مصدق متعدد است، تصمیم اجرایی یا حکم قضائی صرفاً ناظر به همان مورد است و فرامینی راجع به یک قضیه خارجی مشخص و معین‌اند. اصول پنجاه‌وهشتم و پنجاه‌ونهم قانون اساسی، قانون‌گذاری را منحصر در صلاحیت مجلس شورای اسلامی و در موارد مهم، بر عهده همه‌پرسی گذاشته است. در دو مورد استثنائی و محدود صلاحیت وضع قانون راجع به کیفیت تشکیل مجلس خبرگان و انتخابات آن را بر عهده خود مجلس خبرگان رهبری و وضع مقررات داخلی اداره مجمع تشخیص مصلحت نظام را بر عهده خود این مجمع گذاشته است. افزون بر این، قانون اساسی، هیئت وزیران را برای اداره امور اجرایی یا اجرای قوانین، صاحب صلاحیت وضع قواعد کلی کرده است که به آن صلاحیت آیین‌نامه‌گذاری گفته می‌شود. البته تفاوت صلاحیت اخیر با دو مورد پیشین در این است که آیین‌نامه‌های قوه مجریه نباید مغایر روح و متن قوانین مصوب باشند و این فرودستی نسبت به مصوبات مجلس یا صلاحیت رئیس مجلس برای اعلام مغایرت مصوبات مجریه با قانون تضمین شده است. خارج از این چارچوب، هیچ نهادی، بالبدیه امکان وضع قواعد کلی ندارد. قواعد کلی اداره نهادهای اساسی -اگر به موجب قانون اساسی بیان نشده باشد- به موجب صلاحیت عام مجلس راجع به قانون‌گذاری در «عموم مسائل»، در صلاحیت نمایندگان ملت است.

ادامه در صفحه ۴

روزنامه شرق منتشر کرد

جامع‌ترین تقویم
فرهنگ، هنر و رسانه

همراه با ۱۰۰ عکس - رویداد مهم قرن

قیمت: ۶۰ هزار تومان
تلفن سفارش: ۸۸۹۰۳۵۴۸

خبر به وقت شرق

به تلگرام شرق پیوندید

@sharghdaily